

---

§ 24

Hakemus Jokkavaaran maanottotoimintaa koskevien ympäristölupien muuttamista ympäristösuojelulain 89§:n nojalla

ROIDno-2025-4182

Valmistelija / lisätiedot:

Carita Lallukka, ympäristötarkastaja, carita.lallukka@rovaniemi.fi

Liitteet

1 Muutoshakemus Olli Rätty 15.9.2025

ASIA

Päätös Jokkavaaran lainvoimaisten ympäristölupapäätösten lupamääräysten muuttamiseksi ympäristösuojelulain 89 §:n nojalla.

HAKIJA

Olli Rätty

ASIAN KUVAUS

Hakija on tehnyt Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle hakemuksen Jokkavaaran lainvoimaisten ympäristölupapäätösten lupamääräysten muuttamiseksi ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesti.

HAKEMUKSEN VAATIMUKSET

Hakija on 15.9.2025 laittanut vireille ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisen hakemuksen Jokkavaaran maa-ainesalueiden ympäristölupapäätösten muuttamiseksi siten, että Jokkavaaran maa-ainesalueelta tapahtuva maa-ainesten kuljettaminen kielletään tapahtuvaksi Koskenkyläntien (Mt9421) ja Pallarintien kautta ja kulku määrätään tapahtuvaksi Koskenkyläntieltä Oikaraisen sillan ja Kuusamontien (Kt81) kautta. Hakemuksen mukaan liikenteen ohjaaminen pois Pallarintieltä on ainoa kestävä ratkaisu, jolla vaarallisen voimakas melu, runkomelu ja asuinrakennusten tärinähaitta voidaan tosiasiallisesti poistaa ja joka noudattaa lain mukaisesti ympäristölainsäädännön pienimmän haitan periaatetta. Mikäli ensisijaiseen vaatimukseen ei suostuta, lupiin on lisättävä yksilöityjä ja sitovia lupamääräyksiä, joilla terveyshaitta ja kohtuuton rasitus tosiasiallisesti ja kokonaisuudessaan poistetaan. Toimenpiteiden tehokkuus on ehdottomana edellytyksenä todennettava viranomaisen toimittamalla ja puolueettoman asiantuntijan suorittamilla mittauksilla haitasta eniten kärsivissä kiinteistöissä.

Hakemuksessa edellytetään viranomaiselta ympäristönsuojelulain laajan soveltamisalan mukaista tarkastelua, ei yksittäisestä meluhaitasta, vaan luvanvaraisen toiminnan kuljetusten aiheuttamasta ympäristönsuojelulain 5 §:ssä tarkoitettua

kokonaisvaltaisesta ympäristön pilaantumisesta. Hakemuksen mukaan viranomaisen velvollisuus on arvioida asia uudelleen perustuen mm. seuraaviin asioihin: Alkuperäinen arviointivelvollisuuden laiminlyönti eli luvat on alun perin myönnetty puutteellisin ja virheellisin tiedoin. Vuosien ajan jatkuneet ilmoitukset terveyshaitasta ovat aktivoineen YSL 169 §:n mukaisen velvollisuuden ryhtyä selvitystoimiin. Velvollisuus on toistuvasti laiminlyöty tilanteessa, jossa samanaikaisesti on ollut vireillä useita alueen ympäristölupamenettelyjä. Luvanmuutoshakemus velvoittaa viranomaisen arvioimaan, täyttyvätkö luvan edellytykset nykytiedon valossa. Hakemuksen mukaan viranomaisen selvitys-, arviointi- ja torjuntavelvollisuus kohdistuu seuraavien päästöjen ja niistä aiheutuvan pilaantumisen kokonaisuuteen: Jatkuva asuinrakenteisiin ja ihmiskehoon voimakkaasti tuntuva tärinä ja matalataajuinen runkomelu. Vaarallisen voimakkaat, hetkelliset meluhuiput sekä jatkuva iskumelu katu- ja piha-alueella. Ajoviiman nostattama ja kuormista variseva asuinrakennusten ilmanvaihtoon, piha- ja katualueille tunkeutuva pöly. Hakijan mukaan viranomainen ei voi lainmukaisesti kaventaa tätä lakisääteistä arviointiaan vain niihin haittoihin, joille on asetettu numeeria raja-arvoja ja viranomaisen on arvioitava kaikkien edellä mainittujen päästöjen yhteisvaikutusta ja sitä, aiheutuuko niistä YSL 52 §:ssä kiellettyä terveyshaittaa tai kohtuutonta räsistystä. Muutoshakemuksen liitteissä on kuvattu asian aiempaa käsittelyä.

Olli Rädyn 100 sivuinen muutoshakemus kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

HAKEMUKSEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaan haitankärsijä voi tehdä lupaviranomaiselle hakemuksen ympäristöluvan muuttamisesta ja lupaa on muutettava jos:

- 1) toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta;
- 2) toiminnasta voi aiheutua tässä laissa kielletty seuraus;
- 3) parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen vuoksi päästöjä voidaan olennaisesti vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia;
- 4) toiminnan ulkopuoliset olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet ja luvan muuttaminen on tämän vuoksi tarpeen;
- 5) luvan muuttaminen on tarpeen luvan myöntämisen jälkeen laissa, valtioneuvoston asetuksessa tai Euroopan unionin säädöksessä annetun sitovan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan yksilöidyn vaatimuksen täyttämiseksi.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Valtioneuvoston asetuksen mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee tärkeälle pohjavesialueelle sijoittuvan maa-ainesten murskaamiseen liittyvän ympäristölupa-asian. Rovaniemen kaupungin hallintosäännön mukaan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus luvan muuttamisesta on tullut vireille 15.9.2025.

ASIAN KÄSITTELY

Luvan haltijoiden kuuleminen

Lupaviranomainen on kuullut Jokkavaaran lainvoimaisten ympäristölupapäätösten luvan haltijoita ympäristölupapäätösten muutoshakemuksesta. Jokkavaarassa on kolme lainvoimaista maa-ainesten ottamiseen liittyvää ympäristölupaa Morenia Oy:llä, Napapiirin Kuljetus Oy:llä ja Kaukomaa Oy:llä.

Morenia Oy:n vastine

Morenia Oy:llä on voimassa oleva maa-aines ja ympäristölupa Jokkavaarassa tilalla Jokannokka RN:o 698-401-64-31. Lupa on myönnetty 9.5.2025 ja lupa päättyy 30.6.2030. Kyseessä on ns. maisemointilupa eli ottamistoiminta päättyy alueella luvan päättymiseen. Morenia Oy toteaa vastineessaan, ettei toimintaa alueella ole vielä aloitettu, eikä luvanhaltija ole ajanut alueelta maa-aineksia Koskenkyläntien (Mt9421) ja Pallarintien kautta. Yhteislupa on maisemointiin eli toiminta alueella on tarkoitus päättyä kuluvan maisemointiluvan aikana. Toimituksissa hyödynnetään kuljetuksiin soveltuvia yleisiä teitä tarkoituksen mukaiseen kulkusuuntaan. Kosken-kyläntien (Mt9421) ja Pallarintien kautta kulkeminen on vain yksi vaihtoehto, jonka käytön rajoittaminen voi haitallisesti vaikuttaa toimintaan. Koska vaikutuksien arviointi on ennalta vaikeaa tietämättä maa-aineksien toimituskohdetta, jättää luvanhaltija itselleen varauksen täydentää vastinettaan myöhemmässä vaiheessa.

Napapiirin Kuljetus Oy:n vastine

Napapiirin Kuljetus Oy:llä on voimassa oleva maa-aines ja ympäristölupa Jokkavaarassa tiloilla Veijola RN:o 698-401-64-31 ja likanmaa RN:o 698-401-8-222. Lupa on myönnetty 9.5.2025 ja lupa on voimassa 31.8.2034.

Napapiirin Kuljetus Oy toteaa vastineessaan, että yritys harjoittaa Jokkavaaran maa-ainesalueella maa-ainesten otto- ja jalostustoimintaa sekä maa-ainesten kuljetuksia eri rakennuskohteisiin Rovaniemen seudulla. Napapiirin Kuljetus Oy:n kanta hakemukseen on kielteinen, eikä ympäristöviranomaisella toimivaltansa puitteissa sinälläänkään ole edes mahdollisuuksia rajoittaa tai kieltää verovaroin ylläpidettävää yleisen tien käyttöä.

Napapiirin Kuljetus Oy toteaa myös, että voimassa olevassa ympäristölupapäätöksessä lupaviranomainen on huomionnut ympäristövaikutuksia rajoittamalla toiminta-aikoja: kuljetukset ovat sallittuja ma-to klo 7.00-20.00 ja pe klo 7.00-17.00 välisenä aikana eikä kuljetuksia sallita viikonloppuisin tai arkipyhinä. Jokkavaaran maa-ainesalueelta suoritettavat kuljetukset eivät suinkaan kaikki kulje Koskenkyläntien ja Pallarintien kautta, vaan kuormia ajetaan myös Kt 81 kautta. Vastineessa todetaan, että kyseessä olevaa tiestöä käytetään myös muilta kiviainesalueilta suoritettavissa kuljetuksissa. Koskenkyläntien ja Pallarintien kautta on pakko kuljettaa kiviaineksia, jos alueella aiotaan rakentaa esim. pientaloja tai jatkaa matkailurakentamista Golfkentäntien ja Sierijärventien kohteilla sekä. Jostain nämä maa-aineokset on joka tapauksessa toimitettava, eikä voi olla niin, että yleisen tien

käyttö kielletään vain tietyltä maa-ainesten ottoalueelta suoritettavilta kuljetuksilta. Vastineessa todetaan myös, että kuljetukset suoritetaan aina lyhintä reittiä käyttäen, joka luonnollisesti pienentää kustannuksia, kuljetusten hintaa ja vähentää päästöjä. Jos ko. teiden käyttö kiellettäisiin ja kaikki kuormat ajettaisiin Kt 81 kautta, se lisäisi kuljetusmatkaa kaupunkialueen kohteisiin noin 7 km. Jos oletetaan, että vuonna 2025 ajetusta maa-ainesmäärästä esim. kaksi kolmannesta olisi ajettu kokonaisuudessaan Kt 81 kautta kulkevaksi, niin kuljetusmatka kasvaisi vuositasolla yhteensä noin 59 000 km. Tästä esimerkistä on helppo päätellä, miten Olli Rädyn hakemuksessa esitetty yleisen tien käyttökielto vaikuttaisi kustannuksiin, päästöihin ja toiminnan harjoittajan liiketoimintaan, jossa kuljetusmatkalla on oleellinen merkitys.

Kaukoma Oy:n vastine

Kaukoma Oy:llä on voimassa oleva maa-aines- ja ympäristölupa Jokkavaarassa tilalla Siirtola RN:o 698-401-64-39. Lupa on myönnetty 26.6.2024 ja lupa päättyy 1.9.2029. Kyseessä on ns. maisemointilupa eli ottamistoiminta päättyy alueella luvan päättymiseen. Kaukoma Oy ei antanut vastinetta muutoshakemukseen.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen hylkää Olli Rädyn muutoshakemuksen. Tutkittuaan hakemuksen ympäristöviranomainen toteaa, ettei Jokkavaaran ympäristölupapäätösten muuttamiselle ole perusteita.

RATKAISUN PERUSTELUT

Tarkasteltaessa ympäristönsuojelulain 89 §:n edellytyksiä luvan muuttamiseen, lupaviranomainen toteaa lupahakemusten muuttamisesta seuraavasti:

1. Toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara ei poikkea ennalta arvioidusta.
2. Toiminnasta ei aiheudu laissa kiellettyä seurausta.
3. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen vuoksi päästöjä ei voida olennaisesti vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia.
4. Toiminnan ulkopuoliset olosuhteet luvan myöntämisen jälkeen eivät ole muuttuneet.
5. Luvan myöntämisen jälkeen laissa, valtioneuvoston asetuksissa tai Euroopan unionin säädöksissä ei ole tapahtunut ympäristölupapäätösten toimintaa koskevia muutoksia.

Luvan myöntämisen edellytykset ja toimintojen sijainti

Ympäristölupapäätökset on myönnetty voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Päätöksissä on otettu huomioon toiminta-alue ja sen ympäristön tila ja käyttö, murskauksesta sekä maa-aineksen varastoinnista, tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna ei aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kiellettyä maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä

naapuruussuhteista annetun lain 17 § 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Rovaniemen Oikaraisen kylän ja Jyrhämäjärven yleiskaavassa Jokkavaaran lupa-alueet on merkitty maa-ainesten ottamisalueiksi (EO), joten toiminnot eivät ole kaavan vastaisia.

Ympäristölupamääräyksistä melu, toiminta-ajat, tarkkailu, yleinen tie

Jokkavaaran ympäristölupapäätöksissä on annettu määräykset mm. toiminta-ajoista sekä toimintojen tarkkailusta ja nämä määräykset ovat samat kaikissa kolmessa Jokkavaaran lupapäätöksissä.

Ympäristölupapäätösten mukaan toiminnassa syntyvän melun A-painotettu keskiäänitaso (LAeq) ei saa ylittää lähimmissä häiriytyvissä kohteissa ulkona piha-alueella mitattuna päivällä (klo 7.00–22.00) 55 dB eikä yöllä (klo 22.00–7.00) 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla melun A-painotettu keskiäänitaso ei saa ylittää päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB.

Ympäristölupapäätösten mukaan lupa-alueilta on sallittua kuljettaa maa-ainesta ma-to klo 7.00–20.00 ja pe klo 7.00–17.00 välisenä aikana. Viikonloppuisin ja arkipyhinä melua aiheuttava toiminta alueella on kielletty.

Ympäristölupapäätösten mukaan lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa luvan haltijaa suorittamaan melu- ja hiukkasmittauksia, sekä tarvittaessa värinämittauksia, lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ja antaa torjuntatoimenpiteitä koskevia lisämääräyksiä.

Ympäristölupapäätösten mukaan Jokkavaaran luvan haltijoiden on huolehdittava siitä, ettei maa-aineksia kulkeudu Koskenkyläntielle. Jos maa-aineksia kulkeutuu tielle, luvan haltijan on puhdistettava liittymän kohta ja Koskenkyläntietä mahdollisimman pian, kuitenkin vähintään kerran viikossa toiminnan ollessa käynnissä. Tieliittymä Koskenkyläntieltä toiminta-alueelle on joko päällystettävä pidemmältä matkalta taikka muilla keinoin saatettava sellaiseen tilaan, jotta lähiasutukselle aiheutuva pölyhaitta vähenisi.

Ympäristölupapäätösten mukaan luvan haltijalla on velvollisuus käyttää parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Määräys koskee myös jo toimintansa aloittaneita laitoksia ja toiminnanharjoittajan tulee ottaa käyttöön päästöjä vähentävää uutta tekniikkaa, mikäli sellaista on kohtuullisin kustannuksin saatavilla.

Liikennemäärät lupa-alueilta

Ympäristölupahakemuksessa luvan hakija esittää arvion lupa-alueen liikennemääristä. Liikennemääriin vaikuttaa maa-ainesten kysyntä eri toimituskohteissa, joten liikenne voi olla erisuuruista eri vuosina. Lupa-alueilta saa kuljettaa maa-ainesta lupapäätöksen kokonaisottomäärän mukaisesti lupa-aikana. Lupapäätöksissä ei ole rajoitettu maa-ainesten vuosittaisia kuljetusmääriä eikä lupapäätöksissä ole määrätty kuljetusreittejä lupa-alueilta. Maa-ainesten kuljetusmäärät Jokkavaarasta eivät ole lisääntyneet viime vuosien aikana.

Melumittaukset

Ympäristölupapäätösten mukaisen toiminnan melua on mitattu Oikaraisessa 11.9.2024 sekä 22.1.2025 Jokkavaaraa lähimmän asuinrakennuksen piha-alueella, joka sijaitsee Koskenkyläntien välittömässä läheisyydessä maa-ainesalueelle johtavan

liittymän kohdalla. Keskiäänitasot 11.9.2024 mittauksissa olivat 51,0 dB (ei poisleikattuja melupiikkejä) ja 22.1.2025 mittauksissa 40 dB (poisleikatut melupiikit, välillä 43-67 dB). Melua on mitattu myös 18.11.2025 Puttikujalla noin 100 m etäisyydellä Koskenkyläntiestä sekä Pallarintien-Koskenkyläntien välittömässä läheisyydessä pyörätiellä. Mitattu keskiäänitaso Puttikujalla oli 45,1 dB ja mittauksista voidaan todeta yhden raskaan ajoneuvon ohiajo Pallarintiellä. Pallarintien hakijan liittymän välittömässä läheisyydessä pyörätiellä mitattu keskiäänitaso oli 60,3 dB (mittauksen aikana ohi ajoi kaksi raskaanliikenteen ajoneuvoa ja ylitse lensi lentokone).

Yleinen liikenne Pallarintiellä ja Koskenkyläntiellä

Jokkavaaran alueelta on kuljetettu maa-ainesta jo 1960-luvulta. Kulku Jokkavaaran lupa-alueilta tapahtuu Koskenkyläntielle lupa-alueiden liittymistä. Nykyisin maa-ainesta kuljetetaan esimerkiksi Oikaraisen sillan ja Kuusamontien kautta tai Koskenkylän ja Pallarintien kautta. Kuljetusreitin valintaan vaikuttaa se, että missä maa-ainesten toimituspaikka on ja mikä on nopein tai kuljetustehokkain reitti. Maa-aineskuljetusten määrä riippuu maa-ainesten kysynnästä ja määrät vaihtelevat vuosittain..

Pallarintie ja Koskenkyläntie ovat yleisiä teitä ja joiden kautta kuljetetaan maa-aineksia Jokkavaaran lupa-alueiden lisäksi muiltakin maa-ainelupa-alueilta. Koskenkylän alueella on myös yrityksiä, joiden raskaanliikenteen autot käyttävät Pallarintietä. Lisäksi Pallarintien kautta kulkee linja-autoliikennettä ja muuta kuljetusliikennettä.

Väyläviraston liikennemäärätieto Koskenkyläntie-Pallarintiellä vuodelta 2023 Puttitien kohdalla oli 1693 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaan kuljetuksen osuus oli 154 ajoneuvoa vuorokaudessa. Vastaavat lukemat samalla kohdalla Kuusamontiellä on ollut 5417 ajoneuvoa, joista raskaiden osuus on ollut 201 ajoneuvoa vuorokaudessa. Väyläviraston liikennemäärätieto ei kerro sitä, että onko kaikki Pallarintien raskasliikenne tullut pelkästään Jokkavaaran alueelta.

Lapin ELY-keskuksen liikenne ja infra (nykyisin Lupa- ja valvontavirasto) on lausunnossaan 1.9.2017 todennut, että Koskenkyläntiellä on sallittua ajaa kaikilla maantiekäyttöön hyväksytyillä ajoneuvoilla ja ajoneuvoyhdistelmillä. Tien ominaisuudet ja rakenteet eivät muodosta estettä raskaimpienkaan sallittujen ajoneuvomassojen käytölle. Koskenkyläntien raskas liikenne koostuu mm. maa-ainesten kuljetuksista, linja-autoliikenteestä, ja tonteille tapahtuvasta huolto- ja kuljetustoiminnasta. Kaikkia raskaan liikenteen kuljetuksia on mahdotonta kieltää. Lausunnossaan liikenne ja infra toteaa, ettei aio rajoittaa raskaiden ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien liikkumista Koskenkyläntiellä.

Koskenkylän osayleiskaavan liikennemeluselvitys 22.8.2024

Rovaniemen kaupunki on teettänyt liikennemeluselvityksen Koskenkylän osayleiskaavoitusta varten. Liikennemeluselvitysalue alkaa kohdasta, jossa Pallarintie muuttuu Koskenkyläntieksi jatkuen Koskenkyläntietä Jokkavaaran suuntaan. Nopeusrajoitus Pallarintiellä 40 km/h muuttuu Koskenkyläntien 50 km/h. Liikennemeluselvityksessä 22.8.2024 melutasoja on tarkasteltu laskennallisesti nykytilanteessa ja vuoden 2040 ennustetilanteessa. Mallinnuksen perusteella nykyliikenteellä päiväajan keskiäänitaso on Koskenkyläntien välitöntä läheisyyttä lukuun ottamatta alle 55 dB. Mallinnuksen perusteella ennusteliikenteellä melutaso alueella kasvaa 0...1 dB ja päiväajan keskiäänitaso on Koskenkyläntien välitöntä

läheisyyttä lukuun ottamatta alle 55 dB. Tieliikennemäärätiedot perustuvat Rovaniemen liikennemallista saatuihin tietoihin. Laskennoissa on oletettu, että 90 % liikenteestä tapahtuu päiväaikaan. Raskaan liikenteen osuus on laskettu väyläviraston tierekisterin tietojen pohjalta. Liikennemäärä nykytilanteessa Pallarintien ja Koskenkylän kohdalla on 1 700 ja ennustetilanteessa 2 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Vastaavasti Saarenkylän kohdalla nykytilanteessa 5 500 ja ennustetilanteessa 6 900 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Hakemuksessa esitetyt Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätökset

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen KHO:2014:115 mukaan lupaharkintaan ei lähtökohtaisesti kuulu liikenteen yleisten ympäristöhaittojen huomioon ottaminen alueella, joka ei kuulu suoranaisesti toiminnanharjoittajan vastuulle ja joka on osoitettu yleiseen liikenteeseen. Liikenteen huomioon ottaminen ympäristölupaharkinnassa on mahdollista vain siltä osin kuin kysymys on ylipäättään liikenteestä aiheutuvasta ympäristön pilaantumisesta. Teiden ja katujen käyttäjien liikenneturvallisuus ei liity toiminnasta aiheutuvaan ympäristön pilaantumiseen. Tämän vuoksi liikenneturvallisuutta ei voida ottaa huomioon lupaharkinnassa. Liikenneturvallisuus on otettava huomioon alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa kuten kaavoituksessa, tiesuunnittelussa sekä tarvittaessa liikenne rajoitusten asettamisessa.

Kun liikenne yleisellä tiellä aiheutuu suurelta osin vain luvanvaraisesta toiminnasta, on lupaharkinnassa liikenne otettava tapauskohtaisesti huomioon varsinaisen toiminnan lähialueella. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen KHO:2019:75 mukaan lähtökohtana ympäristölupaharkinnassa on yleensä pidettävä sitä, ettei varsinaisesta luvanvaraisesta toiminnasta etäällä yleiseen liikennekäyttöön osoitetulla väylällä aiheutuvat liikenteen päästöt kuulu lupaharkinnan piiriin. Liikennejärjestelmässä tapahtuva luvanvaraisesta toiminnasta aiheutuva liikenteen lisäys on usein sattumanvaraista ja sen haitat ovat vaikeasti erotettavissa muusta liikennevirrasta. Väylien käytöstä aiheutuvien yhteisvaikutusten ei voida myöskään katsoa kuuluvan toiminnanharjoittajan vastuulle. Liikennekäytössä olevien väylien läheisyydessä olevien kiinteistöjen sietovelvollisuuteen on lisäksi katsottava yleensä kuuluvan liikenteestä tavanomaisesti aiheutuvat haitat ja näihin haittoihin puuttuminen ratkaistaan muussa menettelyssä kuin ympäristölupamenettelyssä, esimerkiksi tiesuunnittelussa, tienpidossa tai toimitusmenettelyssä.

Korkein hallinto-oikeus on linjannut päätöksessään KHO:2024:39, että liikenteen aiheuttamia haittoja on kuitenkin mahdollista ehkäistä ja vähentää toiminta-aikoja ja -ajankohtia koskevin lupamääräyksin. Ympäristöluvassa voidaan muun ohella määrätä toiminta-ajoista siten, että kuljetuksia ei saa harjoittaa häiritsevimmäksi koettuina varhaisen aamun tai myöhäisen illan tunteina. Myös toiminnan rajoittaminen esimerkiksi viikonloppuisin tai loma-aikoina on mahdollista.

Ympäristötarkastaja:

Ympäristölautakunta päättää olla muuttamatta Jokkavaaran ympäristölupapäätöksiä.

Päätöksentekoon osallistuvat kunnat: Rovaniemen kaupunki

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Kangas, johtava rakennustarkastaja

Ympäristölautakunta päättää ympäristötarkastajan ehdotuksen mukaisesti.

Päätös

Ympäristölautakunta kuuli asiassa johtava ympäristötarkastaja Tarja Bergmania.

Kolarin jäsen Iina Ahokas liittyi etäyhteydellä kokoukseen klo 16:47 tämän asian käsittelyn aikana.

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti esittelijän esityksen mukaisesti.

Tiedoksi

Hakija, Napapiirin Kuljetus Oy, Kaukoma Oy, Morenia Oy, Lupa- ja valvontavirasto, Rovaniemen kaupungin ympäristövalvonta, Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomainen

---

Päätöspöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla 4.3.2026 alkaen.

Otteen oikeaksi todistaa

Rovaniemi
03.03.2026

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Marika Ylipietä'.

Marika Ylipietä
hallintosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostilla, 3.3.2026.

Hallintovalitus

§24

Hallintovalitus**OTE: Hallintovalitus, Vaasan HaO, 7/30 pv, ympäristönsuojelu (muut kuin YSL 85 §)****VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen *viranomaisen* tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianomaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Viranomainen, jolle valitus tehdään on **Vaasan hallinto-oikeus**

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs

Sähköpostiosoite: vaasa.hao(at)oikeus.fi

Telefax: 029 5642 760

Puhelin: 029 5642 611(vaihde) tai 029 5642 780 (kirjaamo)

Virka-aika: ma - pe kello 8.00 – 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki>) säädetään.

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 310 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmä kohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää Rovaniemen kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 8216, 96101 Rovaniemi

Käyntiosoite: Osviitta asiointipiste, Koskikatu 19, Rovaniemi

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)rovaniemi.fi,

---

henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit osoitteesta: <https://turvaposti.rovaniemi.fi> osoitteeseen kirjaamo(at)rovaniemi.fi

Faksinumero: 016 322 6450

Puhelinnumero: 016 3221

Kaupunginkirjaamon aukioloaika: ma - pe kello 9 - 15.

Asianosaiselle lähetettyyn otteeseen on merkitty päätöksen lähettämispäivä ja -tapa.

**HAKEMUS JOKKAVAARAN MAANOTTAMOTOIMINTAA KOSKEVIEN YMPÄRISTÖLUPIEN
MUUTTAMISEKSI YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN 89 §:N NOJALLA**

Olli Rätty

Vastaanottaja

Rovaniemen kaupunki

Ympäristölupaviranomainen (Ympäristölautakunta)

Kirjaamo

PL 8216

96101 Rovaniemi

Päiväys

15. syyskuuta 2025

ASIA

1. Asian Vireillepano ja laajuus

Tällä hakemuksella saatan haitankärsijän asemassa Rovaniemen kaupungin ympäristölupaviranomaisen käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain (YSL) 527/2014 89 §:n mukaisen vaatimuksen Jokkavaaran alueen maanottomoiden ympäristölupien muuttamisesta.

Kyseessä ei ole yksittäisen asukkaan ilmoitus, vaan kahden kaupunginosan haitankärsijöiden ilmoittama laaja ja vuosia jatkunut ongelma. Ilmoituksen ihmisen terveyshaitasta (YSL 527/2014 5 §, TSL 763/1994 1 §) ja kohtuuttomasta rasituksesta (Laki eräistä naapurussuhteista 26/1920 17 §) ovat tuoneet viranomaisen tietoon Koskenkylän ja Pallarintien alueen noin 200 asiansaista: alueen asukkaat, yrittäjät sekä Koskenkylän koulu (noin 130 kouluyhteisön jäsentä) lukuisissa yhteydenotoissa. Näihin lukeutuvat keskeisimpinä aloitteet ja kirjelmät 13.6.2014 (70 allekirjoittajaa) [LIITE 1], 1.9.2017 (33 allekirjoittajaa) [LIITE 2], alueen asukkaan kirje tekniselle lautakunnalle 19.1.2018 [LIITE 3], valtuustoesitys 14.6.2018 (26 allekirjoittajaa) [LIITE 4], kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 22.4.2022 toimitettu seikkaperäinen haittailmoitus [LIITE 5] sekä Pujottelijantien asukaskunnan useat valitukset (mm. 2008, 29.6.2014 ja 19.5.2017). Kunnan terveysvalvonnan johtajalle on toimitettu 23.5.2022 haitasta eniten kärsivien kiinteistönomistajien tiedot [LIITE 6]. Asia on ollut yhtäjaksoisesti vireillä vuodesta 2014.

2. Vaatimukset

Vaadin, että Rovaniemen kaupungin ympäristölupaviranomainen ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin ja muuttaa Jokkavaaran maanottotoimintaa koskevia ympäristölupia seuraavasti:

1. Ensisijaisesti: Lupiin on lisättävä uusi, sitova lupamääräys, jolla toiminnanharjoittajat veloitetaan järjestämään maa-ainesten kuljetukset siten,

että ne eivät kulje Pallarintien ja Koskenkyläntien tiiviisti rakennetun asuin- ja matkailualueen kautta. Liikenne on ohjattava Oikaraisen sillan kautta valtatielle 81. Tämä on ainoa kestävä ratkaisu, jolla vaarallisen voimakas melu, runkomelu ja asuinrakennusten tärinähaitta voidaan tosiasiallisesti poistaa, ja joka noudattaa lain mukaisesti ympäristölainsäädännön pienimmän haitan periaatetta.

2. **Toissijaisesti:** Mikäli ensisijaiseen vaatimukseen ei suostuta, lupiin on lisättävä yksilöityjä ja sitovia lupamääräyksiä, joilla terveyshaitta ja kohtuuton rasitus tosiasiallisesti ja kokonaisuudessaan poistetaan.
3. **Menettelyllinen vaatimus:** Edellä kohdassa 2 tarkoitettujen toimenpiteiden tehokkuus on ehdottomana edellytyksenä todennettava **viranomaisen toimittamilla ja puolueettoman asiantuntijan suorittamilla mittauksilla** haitasta eniten kärsivissä kiinteistöissä. Mittauksilla on osoitettava, että tärinätasot alittavat luotettavasti alan asiantuntijaohjeissa (esim. Ympäristöopas 108, 2004, VTT/Asko Talja) esitetyt häiriöraajat.

3. Hakemuksen kohteena olevat päästöt ja viranomaisen lakisääteinen arviointivelvollisuus

Tämä hakemus edellyttää viranomaiselta Ympäristönsuojelulain laajan soveltamisalan mukaista tarkastelua. Kyse ei ole yksittäisestä meluhaitasta, vaan luvanvaraisen toiminnan kuljetusten aiheuttamasta ympäristönsuojelulain 5 §:ssä tarkoitetusta kokonaisvaltaisesta ympäristön pilaantumisesta. Viranomaisen velvollisuus arvioida asia nyt uudelleen perustuu aukottomaan juridiseen ketjuun:

1. **Alkuperäinen arviointivelvollisuuden laiminlyönti (YSL 49 §):** Luvat on alun perin myönnetty puutteellisin ja virheellisin tiedoin, jolloin lupaviranomainen on laiminlyönyt velvollisuutensa arvioida toiminnan kaikkia todellisia vaikutuksia.
2. **Jatkuva valvontavelvollisuus hättailmoitusten johdosta (YSL 169 §):** Vuosien ajan jatkuneet ilmoitukset terveyshaitasta ovat aktivoineet YSL 169 §:n mukaisen velvollisuuden ryhtyä selvitystoimiin, koska on ollut "aihetta olettaa" terveyshaittaa. Tämä velvollisuus on toistuvasti laiminlyöty tilanteessa, jossa samanaikaisesti on ollut vireillä useita alueen ympäristölupamenettelyjä.
3. **Tämän hakemuksen aktivoima velvollisuus (YSL 89 §):** Tämä luvanmuutoshakemus velvoittaa viranomaisen arvioimaan, täyttyvätkö luvan edellytykset nykytiedon valossa.

Tämän vuoksi viranomaisen selvitys-, arviointi- ja torjuntavelvollisuus kohdistuu seuraavien ympäristönsuojelulain 5 §:ssä tarkoitettujen päästöjen ja niistä aiheutuvan pilaantumisen kokonaisuuteen:

- **Tärinä ja runkomelu:** Jatkuva, asuinrakenteisiin ja ihmiskehoon voimakkaasti tuntuva tärinä ja matalataajuinen runkomelu.
- **Melu:** Vaarallisen voimakkaat, hetkelliset meluhuiput sekä jatkuva iskumelu katu- ja piha-alueilla.
- **Pöly ja pienhiukkaset:** Ajoviiman nostattama ja kuormista variseva asuinrakennusten ilmanvaihtoon, piha- ja katualueille tunkeutuva pöly.

Viranomais ei voi lainmukaisesti kaventaa tätä lakisääteistä arviointiaan vain niihin haittoihin, joille on asetettu numeerisia raja-arvoja. Sen on arvioitava kaikkien edellä mainittujen päästöjen yhteisvaikutusta ja sitä, aiheutuuko niistä YSL 52 §:ssä kiellettyä terveyshaittaa tai kohtuutonta rasitusta.

4. Perustelut Luvan Muuttamiselle (YSL 89 §)

4.1. Toimintaympäristö, haitan luonne ja kunnan aiempien selvitysten soveltumattomuus

Jokkavaaran maanottomoiden luvanvaraisen toiminnan kuljetukset kohdistuvat Pallarintien asemakaava-alueelle, joka on olosuhteiltaan erityisen herkkä. Alueen luonne, jota on KHO:n oikeuskäytännössä (KHO:2014:115, KHO:2019:75, KHO:2024:39) pidetty merkityksellisenä, on seuraava:

- **Asuinrakennusten välitön läheisyys:** Pallarintien varrella rakennukset sijaitsevat nauhamaisesti ajoradan vieressä, usein vain muutamien metrien etäisyydellä.
- **Geoteknisesti herkkä maaperä:** Tie kulkee Kemijoen rannan epävakaaalla pehmeikköalueella, mikä voimistaa värinän vaikutuksia. Pallarintien peruskorjauksessa katuun on asennettu ajoneuvon ajolinjalle yli 50 iskumelua ja värinää lisäävää kantta- ja luukkuu. Koskenkyläntien peruskorjaustyössä 2025 (Pallarintiellä) katuun on asennettu uusia iskumelu- ja värinälähteitä.
- **Tien käyttötarkoituksen vastainen liikenne:** Pallarintie on asemakaavassa osoitettu asuin- ja matkailualueen kokoojakaduksi, mutta Jokkavaaran maanottomon raskas liikenne muodostaa tiettyinä vuorokaudenaikoina pääosan sen kokonaisliikenteestä. Koska oikeuskäytännössä jo suhteellisen pientäkin raskaiden ajoneuvojen lisäystä on pidetty merkittävänä haittana, on liikenteen luonteen täydellinen muuttuminen ja sen hallitseva osuus lain tarkoittama kohtuuton rasitus.

Edellä esitettyjen, toisiaan voimistavien seikkojen perusteella on kiistatonta, että Pallarintie on rakenteellisesti ja olosuhteiltaan täysin soveltumaton Jokkavaaran maanottomon raskaan liikenteen kuljetusreitiksi.

Kunnan hyödyntämä Koskenkylän melumalli on todellisen terveyshaitan arviointiin soveltumaton ja harhaanjohtava kolmesta erillisestä ja perustavanlaatuisesta syystä:

1. **Väärä työkalu:** Se on luonteeltaan strategisen tason kaavasuunnittelua varten laadittu teoreettinen ja laskennallinen mallinnus, ei väline, jolla voitaisiin luotettavasti arvioida todellista, paikallista ja mitattavaa terveyshaittaa.
2. **Väärät lähtötiedot:** Sen oletuksena käytetty ympäristö on täysin virheellinen. Koskenkylän avoimen peltoalueen maaperä ja akustiikka eivät vastaa millään tavoin Pallarintien tiiviisti rakennetun jokirantaympäristön todellisia olosuhteita.
3. **Väärä sisältö:** Mallinnus on sisällöllisesti täysin puutteellinen, sillä se jättää arvioinnin ulkopuolelle kokonaan kaksi tämän hakemuksen keskeistä terveyshaittaa aiheuttavaa päästöä: asuinrakennuksiin kohdistuvan värinän ja hengitysilmaan leviävän pölyn.

Tähän ympäristöön kohdistuva massiivinen liikenne aiheuttaa YSL 5 §:n tarkoittamaa ympäristön pilaantumista, kuten terveyshaittaa, Naapuruussuhdelain 17 §:n tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta sekä yleistä vaaraa. Alueella on sattunut vähintään neljä vakavaa sorakuorma-auton onnettomuutta: ajoneuvosta irronnut perävaunu on iskeytynyt leikkipuiston mäntyyn, perävaunu on kaatunut tielle, rekka on kaatunut tielle koulun läheisyydessä ja perävaunu on irronnut ajaessa syöksen asuintalon pihaan.

Toiminnasta aiheutuva jatkuva rasitus on heikentänyt asukkaiden terveyttä ja elämänlaatua perustavanlaatuisella tavalla. Tutkimustiedon, kuten Maailman terveysjärjestön (WHO) ja THL:n selvitysten, mukaan ympäristömelulla ja tärinällä on osoitettu yhteys mm. stressireaktioihin sekä sydän- ja verisuonitauteihin. Nämä kokemukset perustuvat mitattaviin tosiseikkoihin: hetkelliset meluhuiput ovat olleet jopa 111 dB ja tärinän heilahdusnopeus jopa 96 metrin etäisyydellä 1,6 mm/s rakennuksen kellarin seinässä, eikä mittaus huomioi asuinkerroksissa moninkertaistuvaa resonanssivärähtelyä [LIITE 7]. Tämä on erityisen merkittävää, sillä useat Pallarintien asuinrakennukset sijaitsevat vain 8–15 metrin etäisyydellä ajoradasta, mikä antaa perustellun syyn olettaa haitan olevan välittömässä läheisyydessä vielä huomattavasti voimakkaampi. Tämä tärinäarvo ylittää moninkertaisesti ne häiriörajat, jotka on esitetty alan keskeisessä asiantuntijalähteessä, Ympäristöministeriön oppaassa "Ympäristötärinä ja sen torjunta" (Ympäristöopas 108, 2004, VTT/Asko Talja), jonka mukaan jo yli 0,3 mm/s tärinää pidetään erityisen häiritseväenä. Mitattu arvo on jopa 16-kertainen verrattuna saman lähteen mukaiseen hyvien asuinolosuhteiden tavoitetasoon ($\leq 0,1$ mm/s).

4.2. Ympäristöluvan myöntämisen ehdottomat esteet ja KHO:n oikeuskäytäntö (YSL 52 §)

YSL 52 § asettaa ehdottomat esteet luvan myöntämiselle: toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa (kohta 1) eikä kohtuutonta rasitusta (kohta 4). KHO on vakiintuneessa oikeuskäytännössään (KHO:2014:115, KHO:2019:75, KHO:2024:39) vahvistanut, että YSL 52 §:ssä tarkoitettu kielletty seuraus voi aiheutua myös toimintaan olennaisesti kuuluvasta liikenteestä, joka tapahtuu varsinaisen toiminta-alueen ulkopuolella kauempana yleisellä tiellä.

Luvanvaraiseen toimintaan välttämättömänä osana kuuluvan liikenteen aiheuttamia päästöjä on perusteltua tarkastella lupaharkinnassa varsinaista toiminta-aluetta laajemmalla alueella. (vrt. KHO:2019:75)

Varsinaisella toiminta-alueella harjoitettuun toimintaan olennaisesti kuuluvasta liikenteestä lähialueella koettua merkittävää meluhaitan lisääntymistä voidaan [...] pitää toiminta-alueen käytöstä aiheutuvana [...] kohtuuttomana rasituksena. (vrt. KHO:2019:75)

Asuinkiinteistöjen sijainti huomioon ottaen suhteellisen pientäkin raskaiden ajoneuvojen määrän päivittäistä lisäystä voidaan pitää alueen melutason kannalta merkittävänä. (vrt. KHO:2014:115)

Koska Jokkavaaran liikenne aiheuttaa juuri tällaista haittaa, on selvää, että lupia myönnettäessä on rikottu lain pakottavia säännöksiä.

4.3. Lupamenettelyn virheet ja selvitysvelvollisuuden laiminlyönti (YSL 48, 49, 52 ja 169 §)

Jokkavaaran luvat on myönnetty virheellisin ja puutteellisin perustein:

- Puutteellinen selvitys ja virheelliset tiedot (YSL 48 §): Lupapäätökset perustuvat räikeän virheellisiin tietoihin liikenteen laajuudesta; toiminnanharjoittajien

ilmoittamat määrät (esim. "4-8 käyntikertaa vuorokaudessa") [LIITE 8] ovat murto-osa todellisesta (noin 319 ohiajoa 12 tunnin aikana) [LIITE 9].

- **Vaikutusten ja asianosaisten sivuuttaminen (YSL 49, 52 §):** Viranomainen on virheellisesti katsonut, että kuljetusreitin varrella asuvat eivät ole asianosaisia, minkä seurauksena heidän muistutuksiaan ei ole aineellisesti käsitelty; lupapäätöksistä puuttuvat kokonaan viranomaisen perustellut arviot tai merkinnät liikenteen aiheuttamista haitoista.
- **Nimenomaisen tarkastusvelvollisuuden laiminlyönti (YSL 169 §):** Vaikka viranomaisella on ollut asukkaiden ilmoitusten perusteella "aihetta olettaa" terveyshaittaa, se on laiminlyönyt pakottavan tarkastusvelvollisuutensa.

4.4. Aiemman valitusoikeuden näennäisyys

Viranomainen ei voi vedota siihen, että asukkaiden olisi tullut hakea muutosta alkuperäisiin lupapäätöksiin. Tehokas valitusoikeus on estetty, koska päätökset perustuivat toiminnanharjoittajan antamiin virheellisiin tietoihin ja lupaviranomaisen laiminlöi velvollisuutensa selvittää toiminnan todellisia vaikutuksia.

4.5. Lainsäädännön aukoton toimintavelvoite

Vaasan hallinto-oikeuden päätös (18.4.2024) [LIITE 10] ei poista viranomaisen toimintavelvollisuutta. Lainsäätäjän tahto on ollut luoda aukoton järjestelmä, jossa terveyshaittaan puututaan aina. Tämä käy ilmi lainsäädännön esitöistä:

1. Ympäristönsuojelulain esityöt (HE 84/1999 vp) toteavat:

"Määräystä ei voitaisi antaa esimerkiksi liikenteen aiheuttaman ilman pilaantumisen tai melun ehkäisemiseksi. [...] Lisäksi tulisi ottaa huomioon, että terveyshaitan poistamisesta säädetään edelleen terveydensuojelulain 51 §:ssä."

2. Terveydensuojelulain esityöt (HE 42/1994 vp) puolestaan täsmentävät, miten TSL 51 §:ää sovelletaan luvanvaraisen toiminnan osalta:

"Pykälän 1 momentin mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen voisi antaa määräyksiä tai kieltoja terveyshaitan poistamiseksi tai rajoittamiseksi. Samoin kunnan terveydensuojeluviranomainen voisi antaa määräyksiä, jos esimerkiksi vilkkaan liikenneväylän läheisyydessä sijaitsevan leikkipaikan lapsille aiheutuu [...] terveyshaittaa [...] sekä asuinhuoneistoon tunkeutuu [...] melua siinä määrin, että siitä aiheutuu terveyshaittaa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen ei kuitenkaan voisi antaa määräyksiä tai kieltoja sellaiselle toiminnalle, jolle on ympäristölupamenettelylain nojalla myönnetty ympäristölupa. Tällaisissa tapauksissa terveydensuojeluviranomaisen tulisi saattaa havaitsemansa epäkohta ympäristölupaviranomaisen tietoon tarvittavia toimenpiteitä varten."

Tämä lainsäädäntöketju osoittaa kiistattomasti, että viranomaisella on aina velvollisuus puuttua terveyshaittaan, ja jos haitta liittyy luvanvaraiseen toimintaan, asia kuuluu nimenomaisesti ympäristölupaviranomaiselle.

4.6. Liikenteen oikeudellinen luonne: velvoite ottaa kantaa

Tämä hakemus perustuu siihen, että kyseessä on KHO:n vakiintuneessa oikeuskäytännössä (mm. KHO:2014:115, KHO:2019:75, KHO:2024:39) tarkoitettu luvanvaraisen toiminnan varsinaisen toiminta-alueen ulkopuolelle kauemmaksi suuntautuva liikenne, joka kuuluu lupaharkinnan piiriin.

Mikäli Rovaniemen kunta katsoo, vastoin esittämäämme näyttöä, ettei kyseinen liikenne kuulu ympäristöluvan piiriin, katsomme tämän vahvistavan sen, että kyseessä on yleinen liikenne. Tällöin haittaan sovelletaan aukottomasti TSL 51 §:n säännöksiä, kuten samanaikaisesti terveydensuojeluviranomaiselle jätetyssä erillisessä hakemuksessa on esitetty.

4.7 Tutkimusten toteuttaminen ja puolueettomuuden varmistaminen

Haitan selvittämiseksi tarvittavia viranomaistutkimuksia varten liitteessä [LIITE 5: Yhteystiedot ja suostumukset] nimetyt, haitasta eniten kärsivien kiinteistöjen omistajat ovat antaneet suostumuksensa sille, että kunnan ympäristölupaviranomainen suorittaa tarvittavat tutkimukset ja mittaukset heidän kiinteistöillään, mukaan lukien rakennuksissa ja piha-alueilla, joiden tulokset ja niistä laaditut selvitykset ovat julkisuuslain (621/1999) mukaisesti julkisina asiakirjoina asianosaisten saatavilla.

Kyseisten kiinteistönomistajien yhteystiedot ovat mainitussa liitteessä, jotta viranomainen voi olla heihin suoraan yhteydessä tutkimusten käytännön järjestelyjä varten. Tämä poistaa kaikki esteet välittömien selvitystoimien aloittamiselta.

Selvitysten luotettavuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisen objektiivisuuden varmistamiseksi edellytämme, että mahdollisesti käytettävä ulkopuolinen asiantuntija on riippumaton ja esteetön suhteessa kaikkiin asianosaisiin. Asiantuntijaksi ei voida hyväksyä tahoa, jolla on tai on ollut toimeksiantosuhteita tai muita sidonnaisuuksia alueen kuljetus- tai maanottoyrityksiin.

Edustavuus: Tutkimusten toteuttamistapaa tai ajankohtaa ei tule ilmoiteta etukäteen kuljetustoimintaa harjoittaville yrityksille, jotta mittaukset kuvaavat todellista, päivittäistä näyttätasoa.

Oikea-aikaisuus: Huomionarvoista on, että tärinähaittaa esiintyy erityisesti sulan maan aikaan. Koska roudan tiedetään vaimentavan merkittävästi tärinän etenemistä maaperässä, on mittausten validiteetin kannalta ehdotonta, että ne suoritetaan sulan maan aikaan.

5. Vaatimus asian käsittelystä

Tämä hakemus koskee jatkuvaa ja vakavaa, ympäristönsuojelulain 5 §:n tarkoittamaa terveyshaittaa ja sen uhkaa. Ympäristönsuojelulain 14 § asettaa toiminnanharjoittajalle ja siten välillisesti myös lupa- ja valvontaviranomaiselle velvoitteen ryhtyä viipymättä tarpeellisiin toimiin tällaisen haitan torjumiseksi.

Edellä esitettyyn perustuen vaadin, että Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta käsittelee tämän hakemuksen hallintolain 23 §:n ja ympäristönsuojelulain kiireellisyysperiaatteen edellyttämällä tavalla ilman aiheutonta viivytystä ja tekee asiassa perustellun, valituskelpoisen päätöksen.

6. Liitteet

LIITE 1: Aloite raskaan liikenteen haitoista 13.6.2014 (70 allekirjoittajaa) toimitettu kuntaan 18.6.2014 kaupungininsinööri Peuraniemelle.

LIITE 2: Kuntalaisaloite 1.9.2017 raskaan liikenteen aiheuttamista haitoista (33 allekirjoittajaa).

LIITE 3: Alueen asukkaan kirje tekniselle lautakunnalle 19.1.2018.

LIITE 4: Valtuustoesitys 14.6.2018 (26 läsnäolijaa ja allekirjoittajaa).

LIITE 5: Hakemus ihmisen terveyshaitan poistamiseksi Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 22.4.2022.

LIITE 6: Luettelo haitasta eniten kärsivistä kiinteistönomistajista, jotka ovat antaneet suostumuksensa tutkimusten ja mittausten suorittamiselle, sekä heidän yhteystietonsa

LIITE 7: Tavarantarkastuskertomus 2.10.2014, josta ilmenee tärinän heilahdusnopeuden mittaustulos (1,6 mm/s).

LIITE 8: Yhteenveto ympäristölupapäätösten perustana käytetyistä virheellisistä ja puutteellisista liikennemäärätiedoista.

LIITE 9: Yhteenveto asukkaiden suorittamasta liikennelaskennasta 2018 (noin 319 ohiajoa / 12h).

LIITE 10: Vaasan hallinto-oikeuden päätös 499/2024, 18.4.2024.

7. Allekirjoitus

Olli Rätty

Rovaniemi